

Massa 'Patufet'

El *Diccionari de la literatura catalana* d'Enciclopèdia Catalana diu de Ramon Blasi i Rabassa (la Selva del Camp, 1901 - Barcelona, 1980) que des del 1968, any de la represa de *Patufet*, en fou col·laborador i, a la frase següent, afegeix: "L'any 1968 fou un dels que s'incorporaren a *Patufet*."

D'oblit en oblit

Enciclopedia.cat s'oblida de dir, de l'escriptor Ramon Blasi i Rabassa, que era poeta (*Poemes del Camp, Meitat de França*) i que va publicar el recull de proses *Entre el Carlit i el Puigmal* (1971), oblitats en els quals també cau el *Diccionari de la literatura catalana*. Aquí prefereixen repetir que va col·laborar a *Patufet* des del 1968.

Una contracoberta rebel

La nota de la contracoberta del llibre *Un capellà rebel, un sacerdot lliure. Memòries (1926-1969)* (Proa), de Josep Dalmau, diu que "el volum es tanca amb la famosa manifestació de capellans contra la tortura, a Barcelona, l'any 1969". També ho indica la web de l'editorial. Efectivament, el volum es tanca l'any 1969, però no pas amb aquella manifestació, perquè la famosa protesta, com recorda mossèn Dalmau, va ser el 1966.

Un plural ben singular

El DIEC2 manté la bestiesa, establerta pel DIEC1, d'entrar en plural, i, per tant, prohibint-ne l'ús en singular, del mot *federats* per anomenar, "durant la insurrecció de la Comuna de París", la "guàrdia nacional". Com s'anomena, doncs, un membre d'aquesta guàrdia, "un federats"? Evidentment, tant la GEC, com –en francès, d'on ve el mot– el Robert, entren el mot en singular. Per sort, els nombrosos coordinadors del DIEC2 no s'han adonat que entren *federal*, per referir-se a un soldat del govern de la Unió a la guerra de Secessió dels Estats Units d'Amèrica, en singular.

Un Calders mexicà i un Calders del retorn de l'exili, tots dos per enllestir, publicats per la UAB

Un Calders escrit a Mèxic durant l'exili i un Calders que parla de la Catalunya que va trobar en tornar, a principis dels 60, tots dos per enllestir, acaben de ser editats per la Universitat Autònoma de Barcelona, dipositària dels originals. Es tracta de dues novel·les titulades *La marxa cap al mar* i *Sense anar tan lluny*.

Pere Calders va deixar quatre novel·les en un estat força avançat de redacció, però sense el toc final, sense que els textos li provoquessin les ganes d'enllestir-los i publicar-los. A més d'aquestes dues, *La ciutat cansada*, apareguda l'any passat sota el segell d'Edicions 62, i *L'amor de Joan*, una novel·la curta d'aprenentatge que ha presentat fa poc la revista *Els Marges*.

La marxa cap al mar, com els mil·lors Calders, captiva el lector des de la primera frase, però, per desgràcia, de *Sense anar tan lluny* s'han perdut les primeres pàgines i això demana un esforç al lector. La primera és un relat que parteix d'una anècdota, i la segona té l'aire de crònica, tot i la trama de ciència-ficció.

L'anècdota de *La marxa cap al mar* és l'intent de canvi de l'alimentació de la població indígena mexicana i el títol coincideix amb el nom propagandístic amb el qual el govern mexicà va batejar un projecte anomenat de *progrés marítim*, tot i que el projecte no consistia pas en un canvi en l'alimentació, sinó en un pla d'obres hidràuliques i sanitàries destinat a reactivar l'economia del país i impulsar l'activitat marítima dels desaprofitats litorals mexicans.

Carlos Guzmán Moncada, l'autor de l'assaig que va obtenir el premi Joan Fuster del 2007, *Un geografia imaginària. Mèxic i la narrativa catalana de l'exili*, refà, al pròleg de l'edició, la història de l'original i analitza la peça en el context de la narrativa caldersiana de tema mexicà,

Per al catalanòfil mexicà, *La marxa cap al mar* no és gens lluny del més pur Calders.

De les obres posteriors a l'exili, *Sense anar tan lluny* és la que opta més decididament per reflectir una visió conjunta de la societat del seu temps, diu Valentí Rossell i Riera al pròleg de l'edició. Potser és producte, diu el prologuista, de la seva resposta particular a un context literari i editorial girat cap al realisme. Tot i la trama fictícia, utòpica, bastida sobre la manipulació del pas del temps, l'escenari principal hi és Catalunya, i hi apareixen fets i noms de l'època, des del grup de rock Los Sírex a espais de TVE o l'entorn cultural del Fòrum Vergés, a més d'esments a fets internacionals, com ara l'escàndol Profumo.

No s'ha de descartar, d'una altra banda, que en alguna ocasió utilitzi experiències viscudes. Així, sense anar més lluny, quan escriu "jo, una vegada, vaig visitar els tallers del *Tele-expres*" i afegeix que "un amic meu que hi treballava va portar-m'hi al fort de la feina", cal pensar en el seu gran amic i cunyat Avel·lí Artís-Gener, *Tísner*, que, a més de ser-ne ninotaire, treballava a la secció de compaginació del diari i, per tant, estava en contacte permanent amb els tallers.



Amb l'edició de *Sense anar tan lluny* i *La marxa cap al mar* ja no queden novel·les de Calders per publicar.